

Φιλελλήνων και αναμνήσεων γωνία

Ενας νοσταλγικός περίπατος στην παλιά Αθήνα με τον συγγραφέα Αλέξη Πανσέληνο και αφετηρία το ανακαινισμένο New Hotel

Της **ΟΛΓΑΣ ΣΕΛΛΑ**

Αποκαλύφθηκε τον περασμένο Ιούλιο και όσοι περνούν από την οδό Φιλελλήνων εποχούμενοι προλαβαίνουν να δουν τη λέξη New, με τα τεράστια ξύλινα γράμματα, που φαντάζει ακριβώς στη συμβολή της Φιλελλήνων με τη Ναυάρχου Νικοδήμου. Μια ανάσα από την Πλάκα, από το Σύνταγμα και το Ζάππειο, το πρώην Olympic Palace, σχεδιασμένο από τον Ιάσονα Ρίζο, κράτησε την εξωτερική του όψη και αναδημιουργήθηκε στο εσωτερικό του. Όσοι όμως επιλέγουν να περπατήσουν στις παρυφές της Πλάκας είναι σίγουρο ότι θα σταθούν, με έκπληξη και θαυμασμό, και θα κρυφοκοιτάζουν στο

«Έχει την ευκολία της ζωής και τη χρησιμότητα της μοντέρνας αρχιτεκτονικής. Τη δημιουργική συναίνεση του παλιού με το καινούργιο».

εσωτερικό αυτού του ανακαινισμένου αθηναϊκού ξενοδοχείου. Η διακόσμηση που επέλεξαν οι Βραζιλιάνοι designers, Φερνάντο και Ουμπέρτο Καμπάνα -σε συνεργασία με τον Γιώργο Τζιτζιλάκη, με 20 νέους αρχιτέκτονες από το Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, με το αρχιτεκτονικό γραφείο 3SK Στυλιανιδής και με τον συλλεκτή έργων τέχνης Δάκη Ιωάννου- είναι εντυπωσιακή. Η ιδέα τους ήταν απλή, όσο και εντυπωσιακή, αφού δεν έκαναν τίποτα άλλο από το να επαναχρησιμοποιήσουν όλα τα στοιχεία της παλιάς διακόσμησης και επίπλωσης του ξενοδοχείου και να δώσουν πραγματικά έργα τέχνης, από αντικείμενα που πολύ εύκολα θα μπορούσαν να είχαν πάει στα σκουπίδια.

Εκεί συμφωνήσαμε να συναντηθούμε με τον συγγραφέα Αλέξη Πανσέληνο. Έναν συγγραφέα που πάντα η πόλη της Αθήνας έχει ρόλο στα βιβλία του. Ισως γιατί γεννήθηκε και μεγάλωσε στο κέντρο της Αθήνας -

στην οδό Γενναδίου- και ως έφηβος έκανε εκεί τις εξορμήσεις του.

Είχε φτάσει λίγο νωρίτερα στο ραντεβού μας στο New Hotel ο Αλέξης Πανσέληνος, και είχε πάρει ήδη μια πρώτη γεύση της εντυπωσιακής διακόσμησης. Καθίσαμε στο ισόγειο μπαλκονάκι του ξενοδοχείου επί της οδού Ναυάρχου Νικοδήμου, όπου δεσπόζει ένας κήπος με κάκτους. Το προτίμησε για να μπορεί ν' ανάβει πού και πού την πίπα του. Η πρώτη του εντύπωση από το New Hotel: «Είναι εντυπωσιακό, πολύ καλόγουστο, καθόλου βαρυστομάχιο, ανά-

λαφο, με ωραίους φωτισμούς και πάρα πολύ κομψά και λιτά έπιπλα. Είναι ωραίο, γιατί αυτή η κίνηση κουβαλάει μια ιστορική μνήμη. Το γεγονός ότι χρησιμοποιήθηκαν παλιά υλικά δίνει έναν άλλο χαρακτήρα στο ξενοδοχείο. Μεσ στη φασαρία της Αθήνας είναι μια όαση. Έχει όλες τις προόδους, την ευκολία της ζωής και τη χρησιμότητα που έχει η μοντέρνα αρχιτεκτονική. Έχει τη δημιουργική συναίνεση του παλιού με το καινούργιο, που λείπει πάρα πολύ από αυτή την πόλη. Θα άξιζε τον κόπο να έχουν διατηρηθεί πολλά παλαιότερα

κτίρια, αλλά αυτά είναι τα προνόμια των πλούσιων κοινωνιών. Οι πλούσιες κοινωνίες και οι πλούσιες πόλεις αντέχουν και να διατηρήσουν και να συντηρήσουν. Έχουν και την παιδεία και τα χρήματα να το κάνουν, γιατί αυτά τα δύο πάνε μαζί».

Σημάδια του Εμφυλίου

Τον ρωτάω για τη Φιλελλήνων των εφηβικών του χρόνων. «Ήταν ένας δρόμος με κατοικίες, αρχοντόσπιτα βέβαια. Είχα έναν φίλο που έμενε στην Αμαλίας με φάτσα στο Ζάππειο κι άλλον έναν που έμενε απέναντι α-

πό τους στύλους του Ολυμπίου Διός, στις πολυκατοικίες που είχαν τα σημάδια από τις μάχες του Εμφυλίου. Διερχόμουν από τη Φιλελλήνων για να πάω στους φίλους μου και με- για να πάμε στην Πλάκα. Ήταν η εποχή που είχαν αρχίσει οι μπουαί, τα club της εποχής».

Του περιγράφω τον διακοσμητικό άξονα των δωματίων του New Hotel, που είναι ο Καραγκιόζης, η μπλε χάντρα για το μάτι, και οι καρτ ποστάλ της παλιάς Αθήνας. Μύθοι και νοσταλγικές όψεις της πόλης. «Οι παλιοί μύθοι επιβιώνουν στο υποσ-

Αριστερά, ο Αλέξης Πανσέληνος στο ισόγειο εστιατόριο του ξενοδοχείου. (Φωτ.: Ελισάβετ Μωράκη)

Τίποτα δεν πήγε χαμένο. Ούτε τα κομμάτια των παλιών επίπλων.

Οι παλιές ταπεσαρίες έντυσαν τα σημερινά έπιπλα, συνδυάζοντας το παλιό με το καινούργιο δημιουργικά.

νειδπτο. Για τους πελάτες ενός ξενοδοχείου είναι μια ενδιαφέρουσα υπενθύμιση ότι κάτι υπάρχει εδώ που δεν είναι σαν το Παρίσι, το Βερολίνο ή το Λονδίνο. Κι ενδεχομένως να τους βάλει σε μια διαδικασία να το ψάξουν περισσότερο. Να δουν τι είναι ο Καραγκιόζης, να δουν πώς ήταν η παλιά Αθήνα και γενικά να αναδράμουν με όποιον τρόπο μπορεί ο καθένας στην ιστορία του τόπου» που έχουν επισκεφθεί. Είναι μια πολύ σοβαρή ένδειξη για το μεράκι με το οποίο έστεισαν αυτόν τον χώρο».

Αριστερά, η εξωτερική όψη του ξενοδοχείου, με τα μεγάλα ξύλινα γράμματα. Δεξιά, το εσωτερικό ενός από τα δωμάτια. (Φωτ.: Ελισάβετ Μωράκη)

Φοβάμαι ότι αυτή η ιστορία θα καταλήξει άσχημα και για μεγάλο χρονικό διάστημα

Ο **Αλέξης Πανσέληνος** μόλις έχει παραδώσει την τελική μορφή του νέου του βιβλίου, που έχει τίτλο «Σκοτεινές επιγραφές» και κυκλοφορεί αύριο από τη νέα του εκδοτική στέγη, το «Μεταίχιμο». «Μου απαγορεύσαν να ξαναηλεκτιστώ το κείμενο, γιατί μέχρι την περασμένη εβδομάδα έκανα διορθώσεις», λέει και εκθειάζει τις επιμελήτριές του για τις καίριες παρεμβάσεις τους - στάση που δεν είναι αυτονόητη για τους συγγραφείς. Ένα μυθιστόρημα που για ένα αίσμα έχει ένα υπαρκτό γκράφιτ κάπου στην Πανόρμου και «είναι μία ερωτική ιστορία. Ξεκινάει από τις απαρχές του έρωτα μέχρι το τέλος της σχέσης, που τερματίζεται βιαίως με τον θάνατο της γυναίκας».

Με αφορμή αυτή την αναδρομή στις απαρχές του έρωτα αυτών των δύο ανθρώπων, γίνεται και μια αναδρομή στην πόλη. Αναγκαστικά, γιατί το σκηνικό αλλάζει. Ένας άνθρωπος που έχει πολλές εικόνες από το κέντρο της Αθήνας στη δεκαετία του '50 και του '60, πώς αντιλαμβάνεται και πώς σχολιάζει τις αλλαγές της σημερινής Αθήνας; «Συνήθως οι άνθρωποι ενοχλούνται με τις αλλαγές και το παρόν πάντοτε μας φαίνεται χειρότερο από το παρελθόν. Δεν είναι αλήθεια. Νομίζω ότι η πόλη εξακολουθεί να ζει και εξακολουθεί να αναπτύσσεται και παίρνει το πρόσωπο που χρειάζεται κάθε εποχή. Η Αθήνα που γνώρισα εγώ παιδί ήταν μια Αθήνα πολύ πιο μικρή, πολύ πιο αραιοκατοικημένη, οι γειτονιές ήταν κυρίως με σπίτια και κατοικίες. Το σπίτι μου στη Γενναδίου, το πρώτο ήταν το δικηγόρικό γραφείο του πατέρα μου και της μάνας μου και το βράδυ ήταν σάλονι για βεγγέρες. Στο ίδιο κτίριο,

στον τρίτο όροφο ήταν τα γραφεία του Αθηναϊκού Πρακτορείου. Σε ένα άλλο διαμέρισμα έμενε ο Αχιλλέας Μαμάκης με την Τατιάνα Βαρούτη. Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι η Αθήνα τότε ήταν πιο ήσυχη. Και ήταν πιο ζωνή τα βράδια. Η Σταδίου ήταν ένας περίπατος, η Πανεπιστημίου το ίδιο. Όλοι οι κινηματογράφοι ήταν εκεί. Υπήρχαν κά- θε είδους καταστήματα, γιατί υπήρχαν οικογένειες».

Προφορικό διήγημα

Ο Αλέξης Πανσέληνος χάνεται μέσα στις αναμνήσεις και τις περιγραφές της παλιάς Αθήνας, φτιάχνοντας επί τόπου ένα προφορικό διήγημα, που κινείται από την Πλάκα μέχρι την Ομόνοια, τη σημερινή Ομόνοια, την οποία δεν αντιμετωπίζει με δέος και απέχθεια, αλλά με συγκάταβαση και τρυφερότητα. Με έναν ιδιαίτερο, δικό του τρόπο είναι πολιτικός συγγραφέας ο Αλέξης Πανσέληνος. Ποτέ δεν είναι άμεσες οι αναφορές. Πώς προσεγγίζει τις

διαφορές της κοινωνίας στο νέο του βιβλίο; «Υπάρχει η κοινωνική κατάσταση των τελευταίων χρόνων, κυρίως σ' αυτή την ατμόσφαιρα της αβεβαιότητας, της ανησυχίας και του τρόμου που προβάλλει μέσα από τον μεγάλος ηλικίας άνθρωπο, τον ήρωά μου. Υπάρχουν και ορισμένες αναφορές στο Μακεδονικό ή στη δράση των κουκουλοφόρων. Παραπάνω όχι. Δεν διανοούμαι να γράψω ένα βιβλίο για την κρίση. Είναι πολύ νωρίς, και δεν είναι δουλειά ενός πεζογράφου. Ως σκηνικό ναι, αλλά ως κύριο θέμα μου φαίνεται τελείως γελοίο».

Αυτό δεν σημαίνει ότι δεν παρακολουθεί και δεν σχολιάζει την πραγματικότητα. «Την τελευταία δεκαετία είχα πολύ έντονα την αίσθηση ότι τα πράγματα έχουν στραβώσει πάρα πολύ και θα καταλήξουν πάρα πολύ άσχημα. Όταν έβλεπα στην Πάρο να αποβιβάζονται από τους καταπέλτες τα ακριβά αυτοκίνητα και να κτίζονται διαρκώς νέες πολυτελείς κατοικίες, καταλάβαινα ότι εδώ υπάρχει απόλυτη αναντιστοιχία. Του τι παράγει ο τόπος και τι καταναλώνει. Κι έλεγα, πού βρέθηκαν όλα αυτά τα λεφτά, ποιοι τα έχουν, σ' έναν τόπο που εισάγει ακόμα και τα σπέρτα που ανάβω τώρα την πίπα μου; Πότε βρέθηκε η Ελλάδα με τα λεφτά της Γερμανίας, της Αγγλίας και της Γαλλίας; Φοβάμαι ότι αυτή η ιστορία θα καταλήξει άσχημα και για μεγάλο χρονικό διάστημα. Το απελπιστικό του πράγματος δεν είναι τόσο στην κατάσταση την οποία βιώνουμε όσο στο ότι δεν υπάρχει διάεξοδος. Διότι δεν υπάρχει πολιτικό προσωπικό που να μπορεί να πάρει στους ώμους του τον τόπο».

Υπήρχε απόλυτη αναντιστοιχία του τι παράγει ο τόπος και τι καταναλώνει. Κι έλεγα, πού βρέθηκαν όλα αυτά τα λεφτά;